

Інформація
про роботу служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики
виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської області
за 2023 – I півріччя 2024 р.

На виконання рішення 19 сесії восьмого скликання Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 15.03.2022 «Про затвердження Положення про службу у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області та її структурні підрозділи у новій редакції», яке вступило в дію 01.06.2022, були перерозподілені функції між відділами служби, яка складається з трьох відділів: відділу захисту прав дітей та сімейних форм виховання; відділу у справах сім'ї та молоді; відділу соціальної роботи.

Розділ 1. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення права на сімейне виховання.

Відповідно до чинного законодавства облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здійснюється за місцем походження дитини, тобто там, де проживали її біологічні батьки на момент виникнення обставин, що призвели до позбавлення батьківського піклування.

Протягом 2023 набули статус «дитина-сирота» та «дитина, позбавлена батьківського піклування» 18 дітей. Ці діти були влаштовані: 17 – під опіку/піклування родичів, 1 – до дитячого будинку сімейного типу. Протягом 6 місяців 2024 набули статусу дитини, позбавленої батьківського піклування 3 дітей, 2 влаштовані під опіку та вирішується питання усиновлення 1 дитини.

Сформовано та постійно поновлюється банк даних стосовно дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, місцем походження яких є Горішньоплавнівська міська територіальна громада, кандидатів в усиновлювачі, потенційних прийомних батьків. Інформація зберігається на електронних та паперових носіях, забезпечена робота Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти». Станом на 01.07.2024 на обліку служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому перебуває 73 дитини, які залишилися без піклування батьків: 17 дітей-сиріт, 56 дітей, позбавлених батьківського піклування. З них: 56 дітей проживають у сім'ях опікунів/піклувальників, 15 – у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу Полтавської області, 1 неповнолітня дитина перебуває в Австрії, право опіки над нею судом передано до відомства у справах дітей землі Зальцбург.

Тобто, до сімейних форм виховання влаштовано 99 % дітей.

В даний час в громаді проживає також 39 усиновлених дітей, контроль за умовами утримання та виховання яких здійснює служба.

В місті станом на 01.07.2024 функціонує 3 прийомні сім'ї, які виховують 5 дітей, позбавлених батьківського піклування, та 1 дитячий будинок сімейного типу, де в даний час 5 вихованців. Дитячий будинок сімейного типу розташований у службовому приміщенні, яке належить Горішньоплавнівській міській територіальній громаді та складається з двох (дво- і трикімнатна)

квартир, об'єднаних в одну. В місті також проживає 1 внутрішньо переміщена прийомна сім'я, в яку влаштовано 2 дітей. Дані сім'ї знаходяться під соціальним супроводом і контролем служби у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики.

Відповідно до чинного законодавства раз на рік службою спільно з навчальними та дошкільними закладами міста здійснюється контроль за умовами виховання та утримання дітей, які живуть у сім'ях опікунів/піклувальників, прийомних сім'ях та дитячому будинку сімейного типу. Під час контролю звертається увага на взаємовідносини опікунів/піклувальників з підопічними дітьми, стан навчання, збереження здоров'я, інше. Одночасно контролюється стан збереження житла та майна підопічних дітей, наявність заборгованостей по комунальним послугам за житло дітей, стан збереження майна дітей, згідно актів опису майна. За результатами контролю готується висновок про доцільність продовження кожної опіки/піклування і дотримання прав та інтересів дитини в сім'ї.

Сформовано та постійно оновлюється реєстр нерухомого майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Так, з 73 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають на обліку служби, мають житло 45 дітей (9 – на праві власності, 36 – на праві користування), у 28 дітей житло відсутнє.

Протягом 2023 року було розглянуто 27 суперечок між батьками щодо дітей, з них: 8 – визначення місця проживання дитини, надано 16 погоджень на виїзд дитини за кордон.

За 6 місяців 2024 розглянуто 19 суперечок: 1 – визначення способів участі одного з батьків у вихованні дитини, 3 – визначення місця проживання дитини, проведена 1 перевірка цільового витрачання аліментів, надано 11 погоджень на виїзд дитини за кордон, підтверджено родинні зв'язки 6 дітям та надано відповідні довідки.

У 2023 надано 10 висновків щодо позбавлення батьківських прав одного з батьків за заявою другого, органом опіки та піклування підготовлено та направлено до суду 2 позовні заяви про позбавлення батьківських прав 2 батьків по відношенню до 3 дітей. У 2024 надано 4 висновки про доцільність позбавлення батьків батьківських прав (за заявами громадян) та органом опіки та піклування підготовлено та направлено до суду 2 позовні заяви про позбавлення батьківських прав 2 батьків по відношенню до 2 малолітніх дітей.

Представники служби взяли участь у розгляді 23 судових справ, в присутності психолога було з'ясовано думку 18 дітей у 2023 та 10 дітей у 2024.

Розділ II. Запобігання соціальному сирітству, здійснення соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю (соціальне обслуговування, соціальний супровід, патронаж), соціальна профілактика і реабілітація, подолання бездоглядності серед дітей.

Повідомлення про сім'ї та осіб, які потребують соціальної допомоги та підтримки надходять від навчальних закладів міста, управління охорони здоров'я, відділення Національної поліції, відділу з питань пробації, управління з питань виконання кримінальних покарань, управління соціального захисту населення, громадян міста.

Спеціалістами служби регулярно проводяться відвідування сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та в яких батьки не в повній мірі виконують свої батьківські обов'язки, в тому числі проводяться спільні рейди з представниками відділу поліції.

В 2023 проведено 10 таких спільних рейдів, за 6 міс. 2024 проведено 6 рейдів, в результаті їх проведення обстежено 43 сім'ї, виявлено 7 дітей, батьки яких не в повній мірі виконують свої батьківські обов'язки, 5 дітей взято на облік служби.

Протягом 2023 здійснено 218 перевірок умов утримання та виховання дітей у сім'ях, де батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання своїх обов'язків з виховання дитини, в цьому році – 191.

За результатами здійснення оцінки потреб 27 сімей у 2023 перебувало під соціальним супроводом, на даний час під соціальним супроводом перебуває 23 сім'ї. Охоплено соціальною роботою 140 сімей, в 2023 – 261 сім'я.

Основні проблеми, які потребують вирішення, в сім'ях, це – алкогольна або наркотична залежність одного з членів сім'ї, конфліктні стосунки у сім'ї; домашнє насильство або його реальна загроза, жорстоке поводження; відсутність житла; внутрішнє переміщення у зв'язку з військовими діями; суїцидальні наміри. Щодо кожної сім'ї індивідуально визначаються види і форми соціальної роботи. Робота з такими сім'ями спрямована на усунення причин і наслідків проблеми, дотримання прав дітей та батьків, використання їх внутрішнього потенціалу у процесі розв'язання проблем, сприяння підвищенню відповідальності батьків за виховання дітей, формування навичок відповідального батьківства, ведення здорового способу життя, профілактика конфліктів між членами сім'ї, надання інформаційних, юридичних, педагогічних та психологічних послуг, робота з уповноваженими органами, підприємствами, організаціями та установами по вирішенню проблем сімей.

На обліку служби станом на 01.07.2024 перебуває 144 дитини, які опинилися в складних життєвих обставинах: 135 дітей, яким наданий статус постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, та 9 дітей, які проживають у сім'ях, у яких батьки ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини. Також на контролі служби перебуває 25 сімей, в яких батьки не в повній мірі виконують свої батьківські обов'язки. В минулому році таких сімей було 55.

З метою попередження дитячої безпритульності, органом опіки та піклування контролюється питання збереження житлових та майнових прав дітей при вчиненні батьками або особами, які їх замінюють, правочинів щодо житла та майна, де діти мають право власності або користування. Протягом 2023 розглянуто 39 заяв громадян, протягом I півріччя 2024 – 15. Дозволи надаються тільки за умови рівноцінності або покращення житлових умов дітей. Фактів незаконного продажу житла дітей за звітний період не було.

У 2023 до служби надійшло 54 повідомлення про осіб, що перебувають у конфлікті з законом, у 2024 – 16. Громадянам роз'яснюється питання оформлення документів, працевлаштування, можливості лікування, тощо.

Проводиться робота щодо попередження раннього соціального сирітства серед вагітних жінок і породіль, надаються соціальні послуги жінкам, які опинились в складних життєвих обставинах. За 2023 рік від КНП «Лікарня інтенсивного лікування I рівня м. Горішні Плавні» надійшло 3 повідомлення

щодо неповнолітніх вагітних, які потребували підтримки соціальних служб. У 2024 надійшло 2 повідомлення. Робота з такими жінками спрямована в першу чергу на формування свідомого ставлення до збереження здоров'я жінки та дитини, підготовки всієї сім'ї до народження дитини та контроль за виконанням своїх обов'язків в перший рік життя дитини.

У 2024 році зафіксований 1 випадок відмови матері від новонародженої дитини про що складений відповідний акт, дитині наданий статус «дитина, позбавлена батьківського піклування».

Відділом соціальної роботи проводиться робота з постраждалими від збройних конфліктів та тимчасової окупації: з 65 внутрішньо переміщеними сім'ями, 23 родинами сімей військовослужбовців ЗСУ, 14 сім'ями загиблих Захисників та Захисниць України.

Фахівцями відділу соціальної роботи служби протягом 2023 року було здійснено 46 перевірок цільового використання допомоги при народженні дитини та 22 перевірки в 2024, нецільового використання коштів не виявлено.

Розділ III. Попередження насильства в сім'ї, запобігання жорсткому поводженню з дітьми.

На постійному контролі знаходяться сім'ї, де був чи є ризик вчинення насильства в сім'ї. 25 таких сімей були охоплені соціальною роботою фахівцями служби в минулому році, в I півріччі така робота проводиться із 16 родинами.

Протягом 2023 року до служби надійшло 33 повідомлення щодо домашнього насильства в сім'ях, де є діти, які могли бути свідками насильства. В цьому році кількість таких сімей зросла, станом на 01.07.2024 отримані повідомлення щодо 19 таких родин. Стосовно всіх випадків – проведено бесіди з батьками та дітьми, обстежено умови проживання, складені Акти проведення рівня безпеки дитини та оцінки потреб сім'ї/особи.

У всіх подібних випадках проводяться профілактичні бесіди з метою недопущення проявів або загрози вчинення насильства в майбутньому, надаються психологічні, соціально-педагогічні, інформаційні та юридичні послуги. Відмічається зростання кількості повідомлень щодо жорсткого поводження з дітьми, але кількість підтверджених фактів насильства зменшилось, оскільки у багатьох випадках конфліктну ситуацію в родині (наприклад: розлучення батьків, конфлікт поколінь тощо) дорослі трактують, як психологічне насильство над дитиною, маніпулюючи цим поняттям заради вирішення проблеми на власну користь.

У межах щорічної Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», проведено близько 130 заходів у дитячих, підліткових, молодіжних та батьківських колективах. Заходи були спрямовані на інформаційну складову щодо попередження та протидію насильству у громаді.

Розділ IV. Методична робота.

У службі постійно поновлюються інформаційні стенди з матеріалами та буклетами для громадян міста, розповсюджуються буклети, які видані за кошти міського бюджету.

Продовжується співпраця з Міжнародною організацією з міграції (МОМ): проведено у 2023 4 групових заняття (охоплено 12 осіб) та в 2024 5 групових занять (23 особи) з психосоціальної підтримки дружин, матерів

військовослужбовців та ветеранів. Завершений проект з ГО «Конфіденс» в межах якого надавалась психологічна допомога внутрішньо переміщеним сім'ям, родинам загиблих захисників України (20 сімей у 2023 та 18 – у 2024).

Для пропагування усиновлення та сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування службою у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики продовжується інформаційна компанія у місцевих ЗМІ, під час якої роз'яснюється чинне законодавство, гарантії держави та матеріальне забезпечення прийомним батькам, продовжуються розповсюдження буклетів «Усиновлення. Що треба знати майбутнім батькам», «Опіка та піклування», «Сімейні форми виховання дітей, які залишилися без батьків», «Патронат над дитиною».

**Начальник служби у справах дітей,
сім'ї та молодіжної політики**

Марина ГОРБЕНКО